

Muutosjohtaja Sataman Illan opetus 12.10.2019

Messikysymykset

Ulkoa opeteltavaksi :)

Sataman missio:

Meidän tehtävämme on auttaa ihmisiä tuntemaan Jumala ja hänen armonsa, kasvamaan sitoutuneiksi Kristuksen seuraajiksi ja palvelemaan toisiamme.

”Hän on kuollut kaikkien edestä, että ne, jotka elävät, eivät eläisi itselleen, vaan hänelle, joka heidän edestään on kuollut ja ylösnoussut.” 2.Kor.5:15

Kolmijako

1. Muutoksen tuulia

2. Muutosjohtaja

3. Vaikeuksissa voittoon

1. Muutoksen tuulia

Niin kuin Raito viimeksi mainitsi Samuelin kirjojen päähenkilöiksi nousee selkeästi Samuel, Saul ja Daavid, joskin Daavidin vaiheista näissä kirjoissa kirjoitetaan eniten. Tälläkin kerralla kuitenkin tutustumme enemmän Samuelin ja vähän Saulinkin elämänvaiheisiin.

Samuelin kirja tekee isoja aikahyppyjä kertoessaan Samuelin vaiheista.

1. Liiton arkku kateissa 1. Sam 4-7

Viimeksi jäimme Samuelin elämän vaiheissa siihen, kun kansakin huomaa, että Samuelin kautta tulleet Jumalan sanomat toteutuvat.

Sen jälkeen Israel lähti sotaan Filistealaisia vastaan ja häviää taistelun.

Liitonarkku joutuu Filistelaisten käsiin noin seitsemäksi kuukaudeksi. He kuljettavat sitä eri jumaliensa tempeleissä. Joka kerta ”Herran käsi” alkaa painamaan raskaasti niitä paikkakuntia jonne liitonarkku tuodaan. Tekstistä voisi tulkita, että jonkin sortin rutto, jota rotat levittivät, tarttui ihmisiin ja paljon kansaa kuoli. Elonjäänneet kärsivät paiseista ja muista kivuista.

Filistealaiset tulevat lopulta siihen tulokseen että heidän on palautettava liitonarkku emolehmien vetämällä vaunuilla. Tapa jolla vaunut palautettiin, varmisti heille sen, että kaikki vitsaukset johtuivat nimenomaan tuosta liitonarkusta.

Juutalaiset ottavat liitonarkun riemuiten vastaan ja vastoinkäymisten kautta arkku päättyy 20-vuodeksi Kirjat-Jearimiin.

Tämän ajan jälkeen Samuel kehoitti kansaa hylkäämään kaikkia epäjumalat, johon kansa myöntyykin. Israelin kansa kokoontui Mispaan, jossa he katuivat syntejään ja paastosivat. Samuel uhrasi polttouhrin Herralle. Samaan aikaan filistealaiset lähtivät hyökkäykseen israelilaisia vastaan, jotka kuitenkin Jumalan aiheuttaman hämmingin seurauksena, hävisivät israelilaisille.

Tuolloin monet filistealaisten vallassa olleet kaupungit, israelilaiset valloittivat takaisin itselleen. Siitä pitäen Israelilla oli rauhallisempi ajanjakso suhteessa filistelaisiin ja amorilaisiin, koko sen ajan jonka Samuel toimi tuomarina ja Israelin kansan johtajana.

Kotikaupungistaan Raamasta hän lähti joka vuosi kiertomatkalta Beeteliin, Gilgaliin ja Mispaan, ja jakoi oikeutta näissäkin paikoissa.

2. Miелensä pahoittaja

Seuraavaksi teksti hyppää siihen kun Samuel on vanha ja hän on asettanut poikansa tuomareiksi. Pojat toimivat kuitenkin epärehellisesti ja niinpä Israelin päämiehet kokoontuvat Samuelin luokse.

'He sanoivat hänelle: »Sinusta on tullut vanha, eivätkä poikasi ole seuranneet sinun jälkiäsi. Anna meille kuningas meitä johtamaan, niinhän muillakin kansoilla on.» Samuel pahastui kovin siitä, että he pyysivät häneltä kuningasta johtajakseen. Hän rukoili Herraa, mutta Herra vastasi hänelle: »Tee niin kuin he pyytävät. Eivät he ole hylänneet sinua vaan minut, kun eivät enää halua pitää minua kuninkaanaan.»

1. Samuelin kirja 8:5-7

Mielensä pahoittajia riittää niin Raamatussa kuin sen ulkopuolellakin. Samuel, Herran profeetta ja tuomarikin pahoitti miелensä, kun hänen poikiaan ei hyväksytty hoitamaan Israelin tuomarin tointa hänen jälkeensä.

Millä tavoin tulisi toimia jotta miелен pahoitus ei muodostuisi katkeroitukseksi?

Samuelkin oli vain ihminen - hyvä niin, koska Jumala käyttää tavallisia ihmisiä. Jumala kuitenkin muistutti Samuelia siitä, että kyseessä onkin hänen hylkäämisensä, eikä Samuelin suvun tai poikien. Nyt kansa tahtoi luopua siitä, että Jumala olisi heidän johtajansa, he halusivat kuninkaan niin kuin on naapurikansoillakin.

Sovellus:

Kansakuntaan vaikuttaa voimakkaasti se millaiset johtajat sillä on. Jos johtajat ja varsinkin papit hylkäävät Jumalan tahdon, ei siitä seuraa kansakunnalle mitään hyvää. Johtajilla ja mielipidevaikuttajilla on suuri vastuu. Ei ole yhdentekevää millainen on johtajan moraalit ja mitä hän tekee yksityiselämässään. Nykyisin on vallalla trendi, ettei johtajien yksityiselämään tule puuttua. Ikään kuin yksityiselämän valinnoilla ei olisi merkitystä muuhun elämään ja valintoihin. Kaikella mitä teemme on vaikutusta, emme tee mitään tyhjiössä. Siksi on tärkeää että elämme tilivelvollisuudessa. Tämä koskettaa erityisesti johtajia, mutta ehdottomasti myös jokaista kristittyä.

Tilivelvollisuus on sitä että toisella ihmisellä on lupa puhua sinun elämääsi. Annat hänelle valtuuden rohkaista ja oikaista sinua, annat hänelle luvan kysyä vaikeitakin kysymyksiä. Olisi tosi tärkeää, että meillä jokaisella olisi niin aitoja ihmisiä ympärillämme, että he voisivat kohdata ja ohjata meitä silloinkin, kun kaikki ei mene ihan putkeen.

3. Vaihtokauppa - Jumalasta kuninkaaseen

He tekevät nyt sinulle saman, mitä ovat tehneet minulle siitä alkaen kun toin heidät pois Egyptistä: kerran toisensa jälkeen he ovat hylänneet minut ja palvelleet muita jumalia. Mutta suostu heidän pyyntöönsä. Varoita kuitenkin heitä vakavasti ja muistuta heitä siitä, millaiset oikeudet kuuluvat kuninkaalle, joka heitä hallitsee.» '

1. Samuelin kirja 8:8-9

Voisikiko sanoa niin, että kun kansa pyysi kuningasta, tuntui se myös Jumalasta pahalta. Herra vertaa kansan valintaa siihen, että samoin kuin Samuelia harmitti että hänen poikansa hyljättiin, samoin Herrakin on kokenut kansa hylkäämisen.

Mutta Herra ei lyönyt nyrkkiä pöytään ja sanonut, tämä ei käy. Hän vaikka on kaikkivaltias ja olisi voinut vaikuttaa ja tehdä asiat toisin, ei kuitenkaan tehnyt niin. Tämä kertoo jotain syvää Jumalasta ja Hänen olemuksestaan. Hän ei hallitse väkivalloin. Hän kunnioitti ihmisten tahtoa, vaikka näki ettei se ollut heille paras vaihtoehto. Hän myös varsin konkreettisesti antoi ihmisten ymmärtää, mitä merkitsee, millaista kuormaa tulee siitä, jos he ovat kuninkaan hallittavana. Kuitenkin kansa halusi kuninkaan. Israelin kohdalla se tarkoitti suurempaa taloudellista taakkaa, verotyön ja verotuksen lisääntymistä.

Mitä piirteitä tulee mieleen Jumalan olemuksesta?

Kuinka Jumalan tunteminen vaikuttaa tapaasi kohdata asioita?

Sovellus:

Jumala ei tänäpäivänäkään hallitse väkivalloin, vaan edelleen hän on kärsivällinen ja antaa meidän valita. Jumalan kuvina meille ihmisille on annettu vapaa tahto, jota saamme käyttää. Ymmärrän niin että on paljon asiota, joissa voimme aidosti valita monesta ”oikeasta vaihtoehdosta”, ettei aina ole vain yhtä ja ainoaa Jumalallista tietä. Toki on myös selkeästi valintoja joissa voimme valita väärin. Valintojemme seuraukset meidän on kohdattava. Väitän kuitenkin, että meidän väärätkään valintamme ei suuressa kuvassa estä Jumalan tahdon toteutumista. Toki omaa ja lähimmäistemme elämää ne voivat tuskallisesti vaurioittaa ja tuhota. Jumala voi myös kääntää väärin valintojemme seuraukset meille kasvuksi ja kasvatukseksi. Tässä kohtaa toteutuu sana: ”Kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi jotka Jumala rakastavat”.

Kansa teki väärän valinnan, valitessaan kuninkaan, Jumalan sijaan. Vaikka kansa valitsi monarkian, teokratian sijaan, niin Herra kunnioitti tätä ratkaisua.

2. Muutosjohtaja

1. Kuninkaantekijä

Jumala antoi kansalle sen kaltaisen kuninkaan kuin mitä he halusivat. Samuelin kirja kuvailee häntä seuraavin sanoin.

'Koko Israelissa ei ollut komeampaa miestä kuin Saul, hän oli päätänsä pitempi kaikkia muita. '

1. Samuelin kirja 9:2

Jumalan johdattamana Samuel tapasi aasejaan etsivän benjaminilaisen Saulin, jonka Jumala oli kaavaillut kuninkaaksi. Saul oli vaikutusvaltaisen suvun jäsen, jonka Samuel Jumalan käskystä voiteli kuninkaaksi. Myöhemmin Mispassa, vielä hyvin vaatimaton Saul, sitten julistetaan kuninkaaksi.

Luetaan siitä seuraavassa:

'Silloin he vielä kysivät Herralta: »Onko se mies jo tullut tänne?» Herra vastasi: »Tuolla hän on, piilossa varusteiden seassa.» He juoksivat sinne ja toivat Saulin esiin, ja kun hän seiso kansan keskellä, hän oli päätänsä pitempi kaikkia muita. Samuel sanoi kansalle: »Näettekö, millaisen miehen Herra on valinnut? Koko Israelissa ei ole hänen veroistaan!» Silloin kansa kohotti riemunhuudon: »Eläköön kuningas!»

1.Samuelin kirja 10:22-24

Valitsiko Jumala Saulin kansan kuninkaaksi, siksi että hän mitä ilmeisimmin vastasi ulkoisten ominaisuuksiensa perusteella, kansan näkemystä kuninkaasta. No ei varmasti, Saulissa oli potentiaalia tehdä kaikki se, mitä kuninkaana olemiseen liittyi. Pohtiessani Kuningas Saulin henkilökuvaa tulee kuitenkin väkisinkin mieleen, että vaikka hän oli raamikas ja komea mies, oli hänellä heikohko itsetunto. Hänen oli vaikea arvostaa itseään. Tavatessaan aiemmin Samuelin, Saul kertoo ajatuksia itsestään.

'Mutta Saul sanoi: »Minähän olen benjaminilainen. Kuulun Israelin pienimpään heimoon, ja sukuni on mitättömin Benjaminin heimon suvuista...» '

1. Samuelin kirja 9:21

Miten tämä kuulostaa niin kotoisan tutulta. Olikohan Saul suomalaista sukujuurta tai siis olemmekohan me alanenevassa polvessa Saulin jälkeläisiä ;). ”No kun ei minusta ole, eihän minusta oikeastaan mitään edes tule,” jne. Vaikka Saul oli selkeästi Jumalan valitsema kuningas, siitä huolimatta hän koki ”rimakauhua” tehtävän vastaanottamisessa.

Sovellus:

Millaisia tehtäviä sinä olet saannut, millaisiin tehtäviin sinua on kutsuttu, tai mitä haluaisit tehdä? Oletko kokenut rimakauhua, oletko ajatellut, ”Ei minusta ole, en minä pysty”? Itse olen kokenut sellaista usein ja edelleen tulee sen kaltaisia tilanteita vastaa. Helposti oma mieli myös maalaa lisää uhkakuvia siitä, miten kaikki voi mennä pieleen ja epäonnistua. Jos joskus on oppinut väärän ajattelumallin, tai omat kokemukset puhuvat sen puolesta, etten onnistu, ei ole helppoa nousta noista kokemuksista. Tarvitsemme ”uudelleen ohjelmointia” ja sitä Pyhä Henki haluaa meissä vaikuttaa.

Keskustelukysymys:

Oletko kokenut koskaan rimakauhua?

Millaista rimakauhua olet kokenut?

Kuinka olet päässyt eroon jostain tietystä rimakauhusta?

2. Mitä mielessä liikkuu?

Meidän on syytä muistaa Israelin kansalle lausuttu ennustus. Tämä Raamatun kohta kertoo Jumalan mielenlaadusta ihmisiä kohtaan, siitä millainen hän todella on.

Sillä minä tunnen ajatukseni, jotka minulla on teitä kohtaan, sanoo Herra: rauhan eikä turmion ajatukset; minä annan teille tulevaisuuden ja toivon.

Silloin te huudatte minua avuksenne, tulette ja rukoulette minua, ja minä kuulen teitä.

Jeremia. 29:11-12

Olen tästä usein muistuttanut ja muistutan uudestaan, muistutan tällä myös itseäni tuon tuostakin.

' Lopuksi, veljet, ajatelkaa kaikkea mikä on totta, mikä on kunnioitettavaa, mikä oikeaa, puhdasta, rakastettavaa ja kaunista, mikä vain on hyvää ja ansaitsee kiitoksen. '

Filippiläiskirje 4:8

Mielemme on suurin taistelukenttä. Meissä on koko ajan käynnissä ns. sisällisota. Syntinen luontomme, ”liha” ei tahdo alistua Jumalan lain alle, eikä se voikaan. Vastaavasti se mikä on meissä uutta, Jumalasta syntyntä, haluaa elää hänen tahdossaan. Ruokitaan Jumalan sanan lupauksilla itseämme, niillä mitkä rohkaisevat ja vahvistavat meitä.

Luetaan muutama lupaus, anna näiden painua sisimpääsi:

”Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi oikeuden (voiman) tulla Jumalan lapsiksi, kaikille, jotka uskovat häneen.” Joh. 1:12.

”Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin paljon ennemmin teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät.” Matt 7:11

Sillä minä olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei nykyiset eikä tulevaiset, ei voimat, ei korkeus eikä syvyys, eikä mikään muu luotu voi meitä erottaa Jumalan rakkaudesta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

Room 8:38-39

vaan, kun Pyhä Henki tulee teihin, niin te saatte voiman, ja te tulette olemaan minun todistajani sekä Jerusalemissa että koko Juudeassa ja Samariassa ja aina maan ääriin saakka.

Apt 1:8

Lähellä on Herra niitä, joilla on särjetty sydän, ja hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli.

Psalm 34:19

Annetaan näiden lupauksen painua sisimäpäämme. Annetaan uudenlaisen ”levyn” pyöriä mielessämme. Ruokitaan itseämme Jumalan sanan lupauksilla.

Mitä sinulle jäi mieleen näistä lupauksista?

Siirrytään takaisin Samueliin ja Sauliin.

3. Voittoisa kuningas

'Kun Saul sen kuuli, Herran henki valtasi hänet ja hänessä syttyi viha. Hän hakkasi härkäparin kappaleiksi, lähetti ne sananviejien mukana eri puolille Israelia ja käski sanoa: »Näin käy sen karjalle, joka ei lähde Saulin ja Samuelin mukaan sotaan!» Silloin Herra saattoi koko kansan pyhän pelon valtaan, ja kaikki lähtivät yhtenä miehenä liikkeelle. '

1. Samuelin kirja 11:6-7

Saulinkin mielessä oli varmasti tuo aikaisemmin mainitsemani taistelukenttä, jonka Hän pystyi voittamaan Herran Hengen avulla, niin kuin edellä luettu Samuelin kirjan kohta sen meille ilmaisee.

Saulin kuninkuus vahvistuu ja se myös vahvistetaan vielä uudestaan Ammonilaisten voittamisen myötä. Kansa kokoontui Gilgaliin juhlimaan Saulin kuninkuutta, jossa Samuel luovutti kansan johtajuuden Saulille.

Samalla Samuel pitää jäähyväispuheen kansalle ja antoi mahdollisuuden esittää valituksen, jos hän oli toimissaan rikkonut jotakin kansalaista vastaan. Valituksia ei tullut.

Hän myös hartaasti kehotti heitä pelkäämään Herraa, palvelemaan Häntä ja olemaan kuuliaisimpia Hänelle. Tätä hänen kehoitustaan vahvisti se, että Herra (keskellä kuivaa aikaa) lähetti ukonilman ja sateen. Kansan valtasi suuri Herran ja Samuelin pelko, ja he pyysivät Samuelia rukoilemaan heidän puolestaan, minkä hän lupasikin tehdä.

Enkä minäkään voi tehdä sellaista syntiä Herraa vastaan, että lakkaisin rukoilemasta puolestanne. Minä opetan teille sen, mikä on hyvää ja oikein. Kunnioittakaa ainoastaan Herraa ja palvelkaa häntä uskollisesti kaikesta sydämestänne! Muistakaa suuria tekoja, jotka hän on tehnyt hyväksenne! Mutta jos jatkatte pahoja tekojanne, teidät ja kuninkaanne pyyhkäistään pois.»'

1. Samuelin kirja 12:23-25

Samuel sanoi kansalle, että on synti olla rukoilematta kansan puolesta.

Vaikka kansa oli valinnut kuninkaan johtamaan itseään, hyljäten samalla Samuelin johtajuuden, ei se estänyt Samuelia rukoilemasta kansa puolesta. Tämä kertoo Samuelin oikeasta asenteesta ja palvelevasta mielenlaadusta, suhteessa valtaan. Vallasta ei ollut tullut Samuelille itsetarkoitus, vaan hän halusi käyttää sitä Jumalan tahdon toteuttamisen välineenä.

Sovellus

Miten minä käytän valtaa? Valta ei ole itse tarkoitus, valta on annettu sitä varten että sen kautta voimme palvella lähimmäisiämme ja tehdä hyvää.

Yksi neuvo johtamiseen, jonka olen usein sulhasille vihkiessä antanut, on seuraava.

”Johda palvelemalla ja palvele johtamalla”.

Miten voisin soveltaa omaan elämään seuraavan kehoituksen, ”Johda palvelemalla ja palvele johtamalla”?

Minkälainen palvelija olet lähimmäisille ja Jumalalle?

3. Vaikeuksissa voittoon

1. Kuuliaisuus on uhria parempi

Vaikka Saul nyt olikin alkanut hallita, Samuel oli edelleen profeetta ja tuomari.

Samuelin osaksi tuli vielä julistaa Saulille tottelemattomuudesta johtunut Herran hylkäystuomio. Sama tuomio julistettiin toistamiseen, kun Saul hiukan myöhemmin jätti toteuttamatta Herran käskyn tuhota amalekilaiset.

' Silloin Samuel sanoi: – Kumpi on Herralle mieleen, uhrin vai kuuliaisuus? Kuuliaisuus on parempi kuin uhri, totteleminen parempi kuin oinasten rasva. Kapinointi on noituuden vertainen synti, röyhkeys on kuin pettävät jumalankuvat. Sinä olet hylännyt Herran sanan. Siksi hän hylkää sinun kuninkuutesi. Samuel sanoi hänelle: »Herra on tänään repäissyt Israelin kuninkuuden sinun käsistäsi ja antanut sen toiselle, joka on sinua parempi. Herra, Israelin kunnia, ei tyhjää puhu eikä sanojaan peruuta. Ei hän ole ihminen, ei hän sanojaan kadu.» '

1. Samuelin kirja 15:22-23,28-29

Nämä oli todella kovia sanoja hallitsevalle kuninkaalle. Ne myös osoittavat Samuelin rohkeuden ja hänen auktoriteettinsa. Saul oli rikkonut selkeitä käskyjä vastaan ja mikä vielä pahempaa, hän puolusteli tottelemattomuuttaan.

Sovellus;

Mitä me voisimme tästä oppia? Tämä on itsekullekin meistä itsetutkistelun paikka. Onko asioita mitä Herra on kutsunut minut tekemään, joita en ole kuitenkaan tehnyt. Jos ymmärtää toimineensa väärin, voi suunnan vielä kääntää, jos on rehellinen, eikä lähde Saulin linjoille puolustelemaan vääryyttään.

” Jos me tunnustamme (tunnustamme = kreik. homologeō, tarkoittaa olla samaa mieltä, taivuttaa tahtonsa Jumalan tahtoon), syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. '

1. Johanneksen kirje 1:9

Eli jos olemme samaa mieltä Jumalan sanan kanssa synnistämme, niin saamme uskoa syntimme anteeksi.

2. Epäonnistumisen kipu

Tämän tuomion jälkeen Samuel hän lähti takaisi Raamaan, kotikaupunkiinsa. Samuel ei enää nähnyt Saulia (ts. ei tuonut hänelle Herran sanaa) kuolinpäiväänsä asti, ja Samuel suri Saulia kuin kuollutta”. 1. Sam 15:35.

Tilanne on ollut varmasti Samuelille tuskallinen. Hän voiteli Saulin kuninkaaksi, hänellä oli varmasti odotuksia Saulin suhteen. Uskon että Samuel oli käyttänyt paljon aikaa ohjatessaan Saulia kuninkaan tehtäviin. Hän joutui kuitenkin pettymään syvästi ja hän myös joutui hylkäämään Saulin kuninkuuden. On tuskallista kun joutuu pettymään ihmiseen, johon on satsannut aikaa ja voimavaroja. Senkin uhalla, että satsauksemme ihmisiin ei aina tuota tulosta, kannattaa kuitenkin jatkaa. Samuelin seuraava satsaus kuninkaaseen, ei enää mennytkään hukkaan.

3. Eteenpäin

' Herra sanoi Samuelille: »Kuinka kauan sinä aiot surra Saulia? Minä olen hylännyt hänet, hän ei enää saa olla Israelin kuningas. Täytä öljysarvesi ja lähde liikkeelle! Minä lähetän sinut betlehemiläisen Iisain luo, sillä hänen poikiensa joukosta olen valinnut mieleni mukaisen kuninkaan.» '

1. Samuelin kirja 16:1

Kun Herra oli hylännyt Saulin, Samuel sai käskyn voidella beetlehemiläisen Iisain nuorimman pojan, Daavidin, Israelin uudeksi kuninkaaksi. Samuelilla oli suuri kiusaus jäädä vellomaan epäonnistumiseen. Jumalan kehoitus hänelle oli kuitenkin: ”Täytä öljysarvesi ja lähde liikkeelle!”

**Mikä auttaa sinua pääsemään eteenpäin epäonnistumisen jälkeen?
Kuinka pääset nopeimmin eroon epäonnistumisen tunteesta?**

Sovellus:

Meidänkin kiusauksemme on jäädä vellomaan epäonnistumisiimme. Meille öljysarven täyttäminen voisi tarkoittaa vaeltamista Pyhän Hengen voimassa. Paavali kehoitti.

**'Älkää juopuko viinistä, sillä siitä seuraa rietas meno, vaan antakaa Hengen täyttää itsenne.'
Efesolaiskirje 5:18**

Tätä Hengellä täyttymistä tarvitsemme päivittäin.

Siihen meidän on parasta varata aika kalenteristamme, niin että otamme aikaa seurustella Herran kanssa joka päivä.

Paljonko annat aikaa Herralle päivässä? Tuntuuko se riittävältä?

Saulin ollessa yhä kuninkaana Samuel kuoli ja hänet haudattiin Raamaan. Samuelin poismeno aiheutti maansurun, sillä "koko Israel kokoontui pitämään hänen valittajaisiaan”.

Samuel oli Israelin kansan historian merkittävä persoona. Aikana, jolle oli ominaista syvä turmelus ja luopumus Jumalasta. Samuelista voi sanoa että hän oli muutosjohtaja, Herran käyttämä johtaja, Israelin kansan valtiollisessa että uskonnollisessa uudistamisessa. Häntä on nimitetty "toiseksi Moosekseksi” ja hänet mainitaan uskonsankarien joukossa hebrealaiskirjeen 11. ns. ”uskon luvussa.”

Kertauksena lopuksi

1. Ole jollekin ihmisille tilivelvollinen elämästäsi.
2. Jumala kunnioittaa valintojamme, valinnoillamme on myös seuraukset.

3. Annetaan uudenlaisen ”levyn” pyöriä mielessämme. Ruokitaan itseämme Jumalan sanan lupauksilla.

4. Johda palvelemalla ja palvele johtamalla

5. Ollaan synneistämme samaa mieltä Jumalan kanssa

6. Elämässä ei voi välttyä epäonnistumisilta, siksi niitä ei kannata jäädä märehtimään.

7. Annetaan Hengen täyttää itsemme, varataan aika kalenterista Jumalan kohtaamiseen.